

18 YAŞ VE ÜZERİNDEKİ ERKEKLERİN YAKIN İLİŞKİLERİNDE ŞİDDETE VE EVLİLİK DIŞI CİNSEL YAKINLIĞA YÖNELİK TUTUMLARININ VE ETKİLEYEN FAKTÖRLERİN BELİRLENMESİ

DETERMINATION OF ATTRIBUTES TO VIOLENCE AND EXTRAMARITAL SEXUAL INTENSITY AND AFFECTING FACTORS OF MEN AGE 18 AND OVER

Handan Eren^{1*}, Şadiye Özcan¹

¹Yalova Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Yalova, Türkiye

ÖZ

Amaç: Bu araştırma, 18 yaş ve üzerindeki erkeklerin yakın ilişkilerinde şiddete ve evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutumlarının belirlenmesi amacıyla yürütüldü.

Yöntem: Tanımlayıcı ve kesitsel türde yürütülen araştırmanın örneklemini 253 kişi oluşturdu. Araştırma verileri, Kişisel Bilgi Formu, Erkeğin Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ve Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği ile Kasım 2021-Ocak 2022 tarihleri arasında çevrimiçi toplandı. Katılımcıların tanımlayıcı özellikleri sayı, yüzde, ortalama olarak verildi. Verilerin normallik dağılımını değerlendirmek için Kolmogorov-Smirnov testi yapılarak bağımsız gruplarda t testi, Wilcoxon test, Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis-H test ve Tek Yönlü Varyans testleri kullanıldı. Ölçekler arasındaki ilişki Pearson korelasyon analizi ile değerlendirildi.

Bulgular: Araştırmada, katılımcılar Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği puan ortalaması 57.89±10.20, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği puan ortalaması 51.39±8.77, Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği puan ortalaması 82.16±8.57 idi. Erkeğin Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri ile Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir ilişki görülmedi ($p<0.05$). Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği ile Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı ilişki olduğu görüldü ($r=0.739$, $p=0.000$).

Sonuç: Katılımcıların yakın ilişkilerinde flört şiddetini kabul edilebilir buldukları ve evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutumlarının olumlu olduğu görüldü. Yakın ilişkilerinde fiziksel şiddete ilişkin kabul arttıkça psikolojik şiddete yönelik kabulün de arttığı saptandı.

Anahtar Kelimeler: Cinsellik, Şiddet, Evlilik

ABSTRACT

Objective: This research was carried out to determine the attitudes of men aged 18 and over towards violence in their close relationships and extramarital sexual intimacy.

Method: The sample of the descriptive and cross-sectional study consisted of 253 participants. Data were collected online between November 2021 and January 2022 with the Personal Information Form, The Attitudes towards Dating Violence Scales, and Attitudes Towards Extramarital Sexual Intimacy Scale. The descriptive characteristics of the participants are given as numbers, percentages, and averages. Kolmogorov-Smirnov test was used to evaluate the normality distribution of the data. As a result of the analysis of normality, independent groups t test, Wilcoxon test, Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis-H test and One-Way Anova tests were used. The relationship between the scales was evaluated with Pearson correlation analysis.

Results: In the study, the participants got 57.89±10.20 points from the Attitudes towards Male Psychological Dating Violence Scale, 51.39±8.77 points from the Attitudes towards Male Physical Dating Violence Scale, and 82.16±8.57 points from the Attitudes towards Extramarital Sexual Intimacy. There was no statistically significant relationship between the Man's Attitudes Towards Dating Violence Scale and the Attitudes Towards Extramarital Sexual Intimacy Scale ($p<0.05$). It was observed that there was a highly significant positive correlation between the Man's Attitude Towards Dating Physical Violence Scale and the Men's Attitude Towards Psychological Violence In Dating Scale ($r=0.739$, $p=0.000$).

Conclusion: It was seen that the participants found dating violence acceptable in their close relationships and their attitudes towards extramarital sexual intimacy were positive. It was determined that as the acceptance of physical violence in close relationships increased, the acceptance of psychological violence also increased.

Key Words: Sexuality, Violence, Marriage

Makale Bilgisi/Article Info

Yükleme tarihi/Submitted: 30.05.2022, **Revizyon isteği/Revision requested:** 15.08.2022, **Son düzenleme tarihi/Last revision received:** 16.08.2022, **Kabul/Accepted:** 19.08.2022

***Sorumlu yazar/Corresponding author:** Yalova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü, Yalova, Türkiye

¹Email: erennhandan@gmail.com, ²Email: sadiyeozcan24@gmail.com

GİRİŞ

Cinsel yakınlık, tercih edilen yönelim doğrultusunda istenen bireyle cinsellik yaşama olarak tanımlanmaktadır [1]. Cinsel yakınlık denilince bireylerin zihninde cinsel arzu, cinsel doyum, üreme gibi kavramlar oluşmaktadır. Ancak cinsel yakınlık; öpüşmek, fiziksel temas, sarılmak, cinsellik hakkında konuşmak, cinsel konularla ilgili hikâyeler anlatmak veya şaka yapmak, cinsellik ile ilgili hayal kurmak, sarılmak gibi eylemleri de içermektedir. [2]. Cinsel yakınlık hem kültürel hem de bireysel birçok faktörden etkilenebilmekte bu durum cinselliğe ilişkin davranış ve tutumu etkileyebilmektedir.

Bazı toplumlarda, cinsel davranış ve cinsel yakınlık gibi kavramlar halen konuşulması güç, utanç verici bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Konuşulmayan, baskılanan durumlar beraberinde ciddi sorunları getirebilmektedir. Bu ciddi sorunlardan birisi de yakın ilişkilerde kişilerin birbirine uyguladığı flört şiddetidir.

Flört şiddeti, kişilerarası şiddet türlerinden birisi olup, çiftlerin flört ilişkisinde birbirlerine karşı sözel, cinsel, duygusal ve fiziksel şiddet içeren davranışlar uygulaması olarak ifade edilmektedir [3]. Bir flört ilişkisinde çiftler arasında karşılıklı psikolojik veya fiziksel bir şiddet davranışı ortaya çıktığında bu durum genellikle cinsel zorlamayla ve kişiler arası güç dengeleriyle ilişkili olabilmektedir [4]. Kişinin şiddete ilişkin tutumlarını ise aile yapısı, yaşadığı coğrafi konumun kültürü, cinsiyet, yaş, medeni durum gibi faktörler etkileyebilmektedir. Bu faktörler arasında yer alan medeni durum, özellikle gelişmekte olan ülkelerde cinselliğin yalnızca evlilik ile gerçekleşebileceği düşüncesine bağlanmaktadır. Erkeğin veya kadının evlilik dışı cinsel yakınlık kurması, var olan birlikteliğine zarar verebilmekte hatta bu nedenle cinayetler bile işlenebilmektedir [5]. Yürütülen çalışmalara bakıldığında bireylerin flört ilişkisinde şiddete ilişkin tutumlarının değişiklik gösterdiği ve genellikle evlilik dışı cinsel yakınlığa bakış açılarının olumlu olduğu görülmektedir [6-8]. Ancak yürütülen çalışmalar tüm cinsiyet dağılımlarını içermektedir. Bu noktada, çoğu coğrafyada kadın ve erkeği ayıran kalıp yargılar olduğu düşünüldüğünde, erkek egemen toplumlarda erkeklerin flört şiddetine ilişkin görüş ve tutumlarının araştırılması gerekmektedir [9].

Erkeklerin hem evlilikte hem de evlilik dışı ilişkilerinde şiddete meyilli tutum sergilemelerinin flört ilişkilerini olumsuz etkileyebileceği düşünülmektedir [1,3]. Dolayısıyla birey flört ilişkisini sonlandırmak veya farklı flört ilişkisi arayışına girebilecektir. Bu durumda karşımıza yalnızca şiddet olgusu değil aynı zamanda toplumsal sorunların da çıkabileceği unutulmamalıdır [4]. Şiddetin genel olarak üniversite yıllarına denk gelen, 18 yaş ve üstündeki bireylerde daha çok görülebileceği vurgulanmaktadır [10]. Bu sebeple bu araştırma, 18 yaş üstü erkeklerin yakın ilişkilerinde şiddete ve evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutumlarının belirlenmesinin ve bu tutumları etkileyen faktörlerin tespit edilmesi amacıyla yürütülmüştür.

YÖNTEM

Araştırma Dizayını

Bu araştırma tanımlayıcı ve kesitsel türdedir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 18 yaş üzerinde olan erkekler, örneklemi ise araştırmaya dâhil olma kriterlerini sağlayanlar oluşturdu. Bunlar; araştırmaya katılmaya gönüllü olmak bekâr olmak ve Türkçe okuyup anlayabilmektir.

Araştırmaya alınması gereken örneklem büyüklüğü G*Power 3.1.5 programı ile Yıldırım ve Çelik'in (2020) çalışması referans alınarak bir puanlık sapma içinde %95 güven aralığı, %90 güç, 0.5 etki büyüklüğü ve 0.05 önemlilik seviyesinde hesaplandı. Buna göre 229 kişiye ulaşılması hedeflenmiş ancak veri kaybı olabileceğinden araştırma 253 katılımcı ile sonlandırıldı.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri Kişisel Bilgi Formu, Flört Şiddetine Yönelik Tutum Ölçeği ve Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği ile toplandı.

Kişisel Bilgi Formu: Araştırmacılar tarafından literatür taraması sonucu oluşturuldu. Formda, katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim durumu, anne ve babanın eğitim durumu, medeni durum, yaşanılan coğrafi bölge, aile tutumu, flört ilişkisi durumu, flört şiddetine maruziyet, televizyon yayınlarının evlilik dışı cinsel ilişkiyi özendirme durumu, evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin bireysel ve aile görüşü olmak üzere 13 soru yer aldı [8,11-13].

Erkeğin Flörtte Şiddete Yönelik Tutum Ölçekleri: Ölçekler, erkeklerin flörtte fiziksel, psikolojik ve cinsel şiddet tutumlarını belirlemek üzere Price, Byers ve Flört Şiddeti Araştırma Ekibi (1999) tarafından geliştirilmiş, Yumuşak ve Şahin (2014) tarafından Türkçe geçerlik ve güvenilirliği yapılmış 5'li likert tiptedir. Ölçek Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddet ve Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddet Ölçeğinden oluşmaktadır. Ölçekten alınan puanın artması flört şiddetine yönelik kabulün arttığını göstermektedir. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (EFUPŞYTÖ) 15 maddeden oluşmaktadır ve iç tutarlılık katsayısı 0.81'dir. Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeği (EFUFŞYTÖ) 12 maddeden oluşmaktadır ve iç tutarlılık katsayısı 0.87'dir. Ölçeğin araştırmadaki Cronbach α değerleri sırasıyla 0.894 ve 0.863'tür [11].

Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği (EDCYTÖ): Ölçek, Yıldırım ve arkadaşları (2020) tarafından geliştirilmiş, 26 maddeden oluşan tek boyutlu bir ölçektir. Ölçek 5'li likert tipi bir ölçek olup, bu ölçekten alınabilecek en düşük puan 26, alınabilecek en yüksek puan 130'dur [15]. Ölçekten alınan yüksek puanlar bireyin evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik olumlu bir tutuma sahip olduğunu gösterirken alınan düşük puanlar ise bireylerin olumsuz bir tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Ölçeğin güvenilirliğini test etmek amacıyla yapılan iç tutarlılık katsayısı 0.94 iken iki yarı güvenilirlik katsayısı 0.85 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin araştırmadaki Cronbach α değeri 0.931'dir.

Araştırmanın Uygulanması

Araştırmada veriler, pandemi döneminde yüz yüze veri toplamak mümkün olmadığından amaçlı örnekleme yöntemlerinden kartopu zincirleme yöntemi ile Kasım 2021-Ocak 2022 tarihlerinde çevrimiçi olarak toplandı. Araştırmacılar tarafından oluşturulan online veri toplama formu, 18 yaş üstü erkeklere iletilmiş ve katılımcılardan veri toplama linkini tanıdıkları ile paylaşmaları istendi.

İstatistiksel Analiz

Veriler SPSS Statistics for Windows 22.0 programı ile değerlendirilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde sayı, yüzde, ortalama değerleri verilmiş; grupların normallik dağılımını değerlendirmek için Kolmogorov-Smirnov testi yapıldı. Normallik analizi sonucu, Bağımsız gruplarda t testi, Wilcoxon test, Mann-Whitney U test, Kruskal Wallis-H test ve Tek Yönlü Varyans testleri kullanıldı. Ölçekler arasındaki ilişki pearson korelasyon analizi ile değerlendirildi. İstatistiksel anlamlılık düzeyi için $p < 0.05$ değeri kabul edildi.

Etik Onay

Araştırmanın yürütülebilmesi için Yalova Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulundan onay alındı (2021/104, 27.10.2021). Katılımcılara araştırma hakkında bilgi içeren veri toplama formu gönderildi, veri toplama formundaki sorulara yanıt verebilmeleri için araştırmaya katılmayı onayladığına dair ifadeyi işaretlemeleri istendi.

BULGULAR

Katılımcıların yaş ortalaması 27.77±6.78, çoğu (%54.9) lisans ve üstü eğitim düzeyinde ve bekardı (%61.7). Çoğu (%82.6) ailesinden cinsellik ilgili bilgi almamış ve evlilik dışı cinsel yakınlığı kabul edilemez (%39.5) buldu. Katılımcıların ölçek puan ortalamalarına bakıldığında Erkeğin Flörtte Uyguladığı Psikolojik Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinden 57.89±10.20 puan, Erkeğin Flörtte Uyguladığı Fiziksel Şiddete Yönelik Tutum Ölçeğinden 51.39±8.77 puan aldıkları görüldü.

Katılımcıların bazı tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek puan ortalamalarındaki farklılık Tablo 1'de verilmiştir.

Buna göre, bireylerin eğitim düzeyi ve televizyon yayınlarının evlilik dışı cinsel ilişkiye özendirilmesine ilişkin görüşlerinin EFUPŞYTÖ ve EFUFŞYTÖ puan ortalamalarında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yarattığı görüldü ($p<0.05$). Bu farklılığın, önlisans mezunu ile lisans ve üstü mezun olanlar arasında (sırasıyla $p=0.022$, $p=0.05$) olduğu görüldü.

Tablo 1. Katılımcıların bazı tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek puan ortalamaları (n=253)

Değişkenler	n	%	EFUPŞYTÖ Ort±SS	EFUFŞYTÖ Ort±SS	EDCYTÖ Ort±SS
Yaş					
18-29	156	61.7	58.17±10.30	51.00±9.17	78.41±19.49
30-52	97	38.3	57.44±10.08	52.01±8.10	82.88±19.77
Test/p			t=0.552 p=0.581	Z=-0.385 p=0.700	t=-1.766 p=0.079
Eğitim düzeyi					
İlköğretim/Lise	71	28.1	44.25±4.92	49.74±8.46	75.11±19.00
Önlisans	43	17.0	45.62±6.30	50.16± 9.14	79.06±16.22
Lisans/üstü	139	54.9	43.18±5.03	52.61±8.68	83.01±20.55
Test/p			F=3.114 p=0.046	F=3.062 p=0.049	F=3.952 p=0.020
Anne Eğitim Düzeyi					
Lise ve üstü	47	18.6	58.0±8.99	53.00±7.37	89.78±19.35
İlkokul	173	68.4	57.68±10.59	50.94±9.11	78.60±19.56
Okuryazar değil	33	13.0	58.81±10.00	51.42±8.76	74.33±16.48
Test/p			KW=0.320 p=0.852	F=1.654 p=0.437	F=8.031 p=0.000
Baba Eğitim Düzeyi					
Lisans ve üstü	33	13.0	55.45±10.84	49.06±10.28	87.21±18.50
Lise	62	24.5	59.53±9.57	51.96±8.60	81.96±19.76
İlkokul	158	62.5	57.75±10.26	51.65±8.47	78.97±19.50
Test/p			KW=3.550 p=0.170	F=1.574 p=0.455	F=3.465 p=0.003
Medeni Durum					
Evli	97	38.3	57.10±10.51	51.79±8.45	79.11 ± 18.45
Bekâr	156	61.7	58.38±10.01	51.14±8.98	80.75 ± 20.44
Test/p			t=-0.971 p=0.333	t=0.575 p=0.566	t=-0.072 p=0.520
Yaşanılan Bölge					
Ege	44	17.4	56.50±11.69	50.45±9.78	82.00±22.06
İç Anadolu	51	20.2	57.64±10.06	49.86±9.75	85.56±20.18
Akdeniz	26	10.3	59.57±10.84	52.65±9.30	73.03±21.96
Karadeniz	19	7.5	58.36±8.40	51.10±7.27	73.68±14.95
Güneydoğu	22	8.7	56.50±11.12	51.59±6.73	74.36±17.44
Doğu Anadolu	21	8.3	57.95±9.41	50.19±9.68	74.61±16.64
Marmara	70	27.7	58.61±9.68	53.00±7.77	82.82±18.11
Test/p			F=0.387 p=0.887	KW=5.401 p=0.493	KW=12.659 p=0.049
Gelir düzeyi					
Gelirim yok	30	11.9	58.89±10.60	51.84±8.91	79.86±20.83
3500 altı	86	34.0	57.91±10.31	51.50±9.81	76.43±19.08
3500-5000	59	23.3	57.28±10.31	51.86±7.43	75.84±17.55
5001-10.000	59	23.3	58.01±10.04	50.93±9.04	85.03±19.72
10.000 üstü	19	7.5	58.06±10.59	51.26±8.70	95.31±17.60
Test/p			F=0.101 p=0.982	F=0.117 p=0.976	F=5.581 p=0.000

Aileden cinsellikle ilgili bilgi alma durumu					
Evet	44	17.4	58.70±9.62	52.47±9.21	83.72±16.4
Hayır	209	82.6	57.72±10.33	51.16±8.68	79.36±20.30
Test/p			t=0.579 p=0.563	t=0.903 p=0.367	t=1.551 p=0.125
Evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin aile görüşü					
Hayır. kesinlikle onaylanmaz	213	84.2	57.99±9.76	51.56±8.26	76.90±18.87
Cinsiyete göre tercih yapılır	25	9.9	55.32±12.88	49.44±10.28	92.88±13.80
Evet. onaylanır	15	5.9	60.80±11.20	52.13±12.77	104.60±12.76
Test/p			F=0.675 p=0.510	F=0.110 p=0.896	F=23.158 p=0.000
Evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin bireysel düşünce					
Kabul edilemez	100	39.5	57.69±9.02	50.82±7.72	64.59±13.04
Evlenme olasılığım yüksek ise olabilir	67	26.5	58.74±10.38	52.55±7.47	87.10±14.50
Cinsel bir yakınlık olur ise evlenmek zorundayım	10	4.0	50.10±12.20	45.00±11.97	73.90±14.66
Cinsel yakınlık hissedemiyorsam o kişiyle evlenmem	76	30	58.43±10.97	51.96±10.30	95.23±16.25
Test/p			F=2.215 p=0.087	F=2.449 p=0.064	F=71.386 p=0.000
Televizyon yayınlarının evlilik dışı cinsel ilişkiye özendirilmesi					
Evet	210	83	57.38±9.82	51.10±8.59	77.87±18.40
Hayır	43	17	60.37±11.70	52.79±9.60	91.11±22.14
Test/p			Z=-2.200 p=0.028	Z=-1.982 p=0.047	Z=-4.146 p=0.000
Ailenin tutumu					
Aşırı hoşgörülü	16	6.3	58.37±12.58	52.18±9.36	90.62±22.43
Hoşgörülü ve güven verici	136	53.8	59.87±8.79	52.66±7.56	77.46±19.09
Kararsız ve dengesiz	39	15.4	55.94±12.14	50.07±10.26	86.51±20.41
Baskıcı ve otoriter	30	11.9	55.46±10.64	48.30±10.58	81.73±20.59
Aşırı koruyucu	20	7.9	54.75±9.21	50.90±8.30	78.05±16.74
Ayrımcı	12	4.7	52.41±11.74	48.66±10.03	75.00±15.24
Test/p			KW=4.500 p=0.480	KW=3.972 p=0.553	KW=10.606 p=0.060
Şu anda flört ilişkim					
Var	157	62.1	58.10±10.36	52.22±8.13	82.74±19.27
Yok	96	37.9	57.55±9.98	50.02±9.62	75.84±19.69
Test/p			t=1.507 p=0.133	t=-1.327 p=0.186	t=2.741 p=0.007
Flört şiddetine maruziyet					
Hiç flört ilişkim olmadı	21	8.3	54.47±9.48	45.33±11.13	70.28±15.81
Evet	32	12.6	55.81±10.43	50.31±9.14	89.43±18.64
Hayır	200	79.1	58.58±10.17	52.20±8.20	79.67±19.67
Test/p			F=0.259 p=0.772	F=1.657 p=0.193	F=6.534 p=0.002

Z: Wilcoxon test, KW: Kruskal Wallis test, F: One Way Anova test, t: independent t test

Televizyon yayınları evlilik dışı cinsel ilişkiyi özendirmez diyenlerin ise özendirir diyenlere göre ölçek puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görüldü ($p<0.05$).

Evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutum ölçeğine bakıldığında ise katılımcıların ölçek toplamından 82.16 ± 8.57 puan aldıkları; bireyin, annesinin ve babasının eğitim düzeyi, yaşanılan coğrafi bölge, gelir düzeyi, evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin bireysel ve ailenin görüşü, televizyon yayınlarının evlilik dışı cinsel ilişkiye özendirilmesine ilişkin görüş, flört ilişki durumu ve flört şiddetine maruziyetin ölçek puan ortalamasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık yarattığı saptandı ($p<0.05$).

Annesi lise ve üzerinde eğitim düzeyinde olan bireylerin hem okuryazar olmayan ($p=0.001$) hem de ilkökul mezunu ($p=0.001$) olanlara göre ölçek puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görüldü.

Babanın eğitim düzeyine bakıldığında, ilkökul mezunu ile lisans ve üstü düzeyde ($p=0.036$) eğitim düzeyine sahip bireylerin ölçek puan ortalamasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görüldü.

Yaşanılan bölgeye bakılınca; Akdeniz ile Marmara bölgesi ($p=0.047$), Akdeniz ile İç Anadolu Bölgesi ($p=0.020$), Doğu Anadolu ile İç Anadolu Bölgesi ($p=0.031$), Güneydoğu Anadolu ile İç Anadolu Bölgesi ($p=0.043$) arasında istatistiksel açıdan anlamlı farklılık olduğu görüldü.

Katılımcıların gelir durumuna bakıldığında; herhangi bir geliri olmayanların aylık geliri 3500 türk lirası altı olanların dışında diğer tüm gelir gruplarına göre ölçek puan ortalamasının istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde düşük olduğu görüldü (sırasıyla en düşük gelir grubundan en yüksek gelir durumuna göre p değerleri; 0.001, 0.001, 0.047).

Evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin bireysel düşüncenin de EDCYYTÖ puan ortalamasında farklılık yarattığı görüldü. Bu farklılığın evlenme olasılığı yüksek biriyle cinsel yakınlık olabilir diyenler ile cinsel bir yakınlık yaşanır evlenmek gerekir diyenler ($p=0.039$), cinsel yakınlık hissedemediği kişiyle evlenmemelisin diyenler ($p=0.005$) ve evlenmeden cinsel yakınlık kabul edilemez diyenler arasında ($p=0.000$) olduğu görülmüştür. Ayrıca cinsel yakınlık hissedemediğim kişi ile evlenmem diyenlerin ölçek puan ortalamasının evlilik dışı cinsel yakınlık kabul edilemez diyenlere göre istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulundu ($p=0.000$).

Evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin aile görüşüne bakıldığında, evlilik dışı cinsel yakınlık kesinlikle onaylanmaz diyenlerin cinsiyete göre tercih yapıldığını belirtenlerden istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde düşük puan aldıkları görüldü ($p=0.032$). Ayrıca televizyon evlilik dışı cinsel ilişkiyi özendirir diyenlerin özendirmez diyenlere göre EDCYYTÖ toplam puan ortalamasının istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde yüksek olduğu görüldü ($p=0.004$).

Ölçekler arasındaki ilişkiye bakıldığında flört şiddeti ölçekleri ile evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutum ölçeği arasında herhangi bir ilişkinin olmadığı; erkeklerin flörtte uyguladığı fiziksel şiddete yönelik tutum ölçeği ile erkeklerin flörtte uyguladığı psikolojik şiddete yönelik tutum ölçeği arasında pozitif yönde yüksek düzeyde anlamlı ilişki olduğu görüldü ($r=0.739$, $p=0.000$) (Tablo 2.)

Tablo 2. Ölçekler arasındaki ilişki

Ölçekler		EFUFŞYTÖ	EFUFŞYTÖ
EDCYYTÖ	r	-0.028	-0.001
	p	0.658	0.958
EFUFŞYTÖ	r	0.739	1
	p	0.000	1

Pearson korelasyon analizi yapıldı.

TARTIŞMA

Bu kısımda araştırma bulguları, katılımcıların yakın ilişkilerinde uyguladığı şiddete yönelik bulguların tartışılması, katılımcıların evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutumlarının tartışılması ve flört şiddeti ile evlilik dışı cinsel yakınlık ilişkisinin tartışılması şeklinde üç başlık altında yer almıştır.

Katılımcıların Yakın İlişkilerinde Uyguladığı Şiddete Yönelik Bulguların Tartışılması

Araştırmada, erkeklerin yakın ilişkilerinde fiziksel ve psikolojik şiddeti kabul edilebilir buldukları görüldü. Ulusal ve uluslararası verilere bakıldığında, kadınların %35'inden fazlasının fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kaldıkları görülmektedir [7,16]. Dolayısıyla araştırmanın bu sonucu istenmemekle birlikte beklendiktir.

Şiddet, bireylerin birçok özelliğinden etkilenebilmektedir. Risk faktörleri olarak adlandırılan bu özellikleri bireysel, toplumsal ve ailesel olarak sınıflandırmak mümkündür. Bireysel faktörler arasında yer alan eğitim düzeyi birçok davranışta olduğu gibi şiddet davranışlarında da önemli rol oynamaktadır [12]. Araştırmada, lisans ve üzerinde eğitim düzeyine sahip olan erkeklerin önlisans düzeyinde eğitime sahip olanlara göre yakın ilişkilerde psikolojik ve fiziksel flört şiddetini daha az kabul edilebilir buldukları görüldü. Yürütülen çalışmalarda, eğitim düzeyi düşük erkeklerin hem fiziksel hem de psikolojik şiddet davranışlarını daha fazla sergiledikleri belirtilmektedir [17-19]. Araştırmanın bu bulgusu literatür ile benzerlik göstermiştir.

Şiddet davranışında etkili olan bir diğer faktör kültürel özelliklerdir. Günümüzde, yaşadığımız dijital çağda birçok sosyal platforma kolaylıkla erişilebilmekte, bireyler sıklıkla cinsel içerikli mesajlarla karşılaşabilmektedirler. Sosyal platformların yanı sıra topluma bilgi

akışında sıklıkla kullanılan iletişim aracı televizyon olmakla birlikte, televizyon programlarında da cinsel içerikli mesajlara yer verilebilmektedir [20]. Araştırmada, televizyon yayınlarının flört şiddetine ilişkin tutumda etkili olduğu görüldü. Televizyon yayınlarının evlilik dışı cinsel ilişkiyi özendirmeceğini düşünenlerin flört şiddetini daha kabul edilebilir buldukları saptandı. Yürütülen çalışmalarda bireylerin televizyon yayınlarındaki şiddeti benimsedikleri ve şiddet uyguladıkları belirtilmektedir [9,21,22]. Araştırma sonucunun literatürden farklı olması, katılımcıların takip ettikleri televizyon programı içerikleri ile ilişkili olabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa İlişkin Tutumlarının Tartışılması

Katılımcıların %39,5'i evlilik dışı cinsel yakınlık kabul edilemez olarak tanımlasa da %30'u cinsel yakınlık hissedemediği birey ile evlilik düşünemeyeceğini belirtmiştir. Ayrıca katılımcıların evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin ölçekten yüksek puan aldıkları görülmüştür. Hem ulusal hem de uluslararası literatürde, erkeklerin evlilik dışı cinsel yakınlığa olumlu tutum gösterdikleri görülmüştür [7,8,13,15,23]. Bu sonuç, toplumsal cinsiyet rolleri ile ilişkili olabildiği gibi yaşanan toplumda erkeklerin kadınlara göre cinsellik konusunda daha rahat olmalarının sonucu olarak da düşünülebilir.

Bireylerin davranışlarında yaşadıkları toplumun kültürü önemli rol oynamaktadır. Çoğu coğrafya tarafından evlilik dışı cinsel yakınlık kabul edilmemektedir. Bazı bölgelerde bu sebeple cinayetler dahi işlenebilmektedir. Ancak araştırmada, İç Anadolu bölgesinde yer alan erkeklerin evlilik dışı cinsel ilişkiyi daha kabul edilebilir bulduğu görülmüştür. İç Anadolu bölgesi, ülkenin aile yapısı ve birliğine önem veren, çoğunlukla geleneksel yaklaşımı öngören bir kültüre sahip olmasına karşın bu durum gençler üzerinde sosyal baskı etkisini göstermekte dolayısıyla sosyal baskının davranışlar üzerinde ters etki yaratması ile açıklanabilmektedir [24].

Gençlerin sağlıklı cinsel davranış göstermelerinde anne babalarının tutum ve davranışları önemli rol oynamaktadır. Araştırmada, katılımcılardan anne ve babasının eğitim düzeyi yüksek olanların evlilik dışı cinsel yakınlığı daha kabul edilebilir bulduğu görüldü. Ayrıca ailenin evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutumunun olumlu olması, evlilik dışı cinsel yakınlığı daha kabul edilebilir kılmıştır. Bu sonuç, eğitim düzeyi ile birlikte flört ilişkisine bakış açısının değişmesi ile ilişkili olabilir. Zhang ve arkadaşlarının (2021) yürüttüğü çalışmada, eğitim düzeyi arttıkça evlilik dışı cinsel yakınlığın arttığı, Liu ve arkadaşlarının (2021) yürüttüğü çalışmada ise eğitim düzeyi arttıkça evlilik dışı cinsel yakınlığın daha kabul edilebilir olduğu görülmüştür. Dolayısıyla araştırmadaki bu sonuç literatür ile desteklenmektedir [25,26].

Bireylerin ekonomik gücü, sosyal ilişkileri yakından etkileyebilmektedir. Araştırmada, gelir düzeyi yüksek olanlar evlilik dışı cinsel yakınlığı daha kabul edilebilir bulmuşlardır. Bu sonuç, gelir durumu yüksek kişilerin sosyal aktivitelere katılma, farklı kültürlerden insanlarla bir araya gelebilme ve istediklerine rahatlıkla ulaşabilmesi ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Yürütülen çalışmalarda yüksek sosyoekonomik düzeyin evlilik dışı cinsel yakınlıkla doğrudan ilişkisinin olduğu görülmüştür [27,28].

Evlilik dışı cinsel yakınlığı etkileyen bir diğer faktör de kitle iletişim araçlarıdır. Özellikle televizyon programlarının bireyleri evlilik dışı cinsel yakınlığa özendirildiği vurgulanmaktadır [29,30]. Araştırmada televizyon programlarının evlilik dışı cinsel ilişkiyi özendirildiğini düşünenlerin evlilik dışı cinsel yakınlığı kabul edilebilir bulduğu görülmüştür. Bu sonuç katılımcıların televizyon programlarından etkilendiklerini göstermektedir.

Flört Şiddeti İle Evlilik Dışı Cinsel Yakınlık İlişkinin Tartışılması

Yakın ilişkilerinde şiddet uygulayan bireylerin evlilik dışı cinsel yakınlığa veya diğer bir flört ilişkisine yönelebilecekleri düşünülmüştür. Araştırmada, erkeklerin hem yakın ilişkisinde flört şiddetini hem de evlilik dışı cinsel yakınlığı kabul edilebilir bulsalar da aralarında herhangi bir ilişkinin olmadığı görülmüştür. Literatüre bakıldığında, erkeğin yakın ilişkisinde uyguladığı flört şiddeti ve evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutumu konusunda yürütülmüş bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu iki kavram arasında ilişkinin olmaması ise yaşanan bölgenin kültürü ve sosyal normları ile ilişkili olabileceğini düşündürmüştür. Araştırmada, erkeklerin yakın ilişkisinde fiziksel şiddeti kabul edilebilir buldukça psikolojik şiddeti de kabul edilebilir buldukları görülmüştür. Flört şiddeti hem duygusal hem fiziksel hem de cinsel şiddet içeren davranışları barındırmaktadır. Bu yüzden flört ilişkisinde şiddetin varlığından söz ederken sadece fiziksel şiddet içeren davranışların olup olmasına göre değil; aynı zamanda duygusal, psikolojik ve cinsel şiddet davranışlarına da odaklanmak gerektiği belirtilmektedir. Dolayısıyla bu sonuç beklendiktir. Yürütülen çalışmalarda da fiziksel şiddet ile psikolojik şiddetin çoğunlukla birlikte görüldüğü belirtilmektedir [12,18,22]. Literatüre bakıldığında, çalışmaların genellikle kadınların uğradığı şiddet ve etkileyen faktörleri ile ilişkili olduğu görülmektedir [16,18,22]. Erkeklerin flört şiddetine ilişkin görüşlerine ve bunu etkileyen faktörlere yönelik çok sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Dolayısıyla araştırma bulgularının bu kapsamda gerekli boşluğu dolduracağı düşünülmektedir.

SONUÇ

Yürütülen araştırmanın sonucunda 18 yaş ve üzerindeki erkeklerin yakın ilişkilerinde flört şiddetini kabul edilebilir buldukları ve evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutumlarının olumlu olduğu, bazı demografik değişkenlerin tutumlarda etkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca erkeklerin yakın ilişkilerinde uyguladıkları fiziksel şiddete ilişkin tutumları ile psikolojik şiddete ilişkin tutumları arasında ilişkinin olduğu görülmüştür. Bu kapsamda, şiddet davranışlarının kabul edilebilirliğini azaltmaya yönelik eğitim programlarının ders müfredatlarına eklenmesi önerilebilir. Medya aracılığı ile flört şiddetine ilişkin farkındalık geliştirebilecek yayınların gerçekleştirilmesi, sosyal medya platformlarında şiddet karşıtı içeriklerin desteklenmesi gerekmektedir.

Etik onay: 2021/104 Yalova Üniversitesi İnsan Araştırmaları Etik Kurulu

Çıkar çatışması: Yazarlar çıkar çatışması olmadığını beyan etmiştir.

Finansal destek: Yok.

Teşekkür: Araştırma için gönüllü olan tüm katılımcılara teşekkür ederiz.

Yazar Katkısı: Fikir: HE,ŞÖ; Tasarım: HE,ŞÖ; Veri Toplama: HE,ŞÖ; Verilerin istatistiksel analizi: HE; Literatür taraması: HE,ŞÖ; Makale yazımı: HE,ŞÖ; Eleştirel inceleme: HE.

KAYNAKLAR

- Cutrer WR, Glahn S. Sexual intimacy in marriage. 4th ed. USA: Kregel Publications. 2020.
- Bozdemir N, Özcan S. Cinselliğe ve cinsel sağlığa genel bakış. TJFMPC. 2011;5(4):37-46.
- Ellsberg M, Arango DJ, Morton M, et al. Prevention of violence against women and girls: what does the evidence say? Lancet. 2015;385(9977):1555-1566.
- Atakay C. Romantik yakın ilişkilerde şiddetin öncülleri. Nesne Psikoloji Dergisi. 2014;2(3):1-9.
- Hamzaoğlu M, Konuralp E. Türkiye’de kadına karşı şiddetin sembolik ve doğrudan biçimleri: namus olgusu ve namus cinayetleri. Adli Tıp Bülteni. 2019;24(3):226-235.
- Adak N. Evlilik veya evlilik dışı birlikte yaşama: üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. Sosyoloji Dergisi. 2016;(Armağan Sayısı):23-40.
- Blair SL, Christina L.S. It Started with a kiss: the initiation of sexual intimacy among young adults in China. Sex Cult. 2019;23:1147-1166.

- Yıldırım B, Çelik SB. Üniversite öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ile evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutumları. Mavi Atlas. 2020;8(2):427-440.
- Kaplan B. Şiddetin toplumsal taşıyıcısı olarak flört şiddeti: Ankara örneği. Kent Akademisi. 2020;13(3):526-538.
- Kılınçer AS, Tuzgöl Dost M. Üniversite öğrencilerinin romantik ilişkilerinde algıladıkları istismar. Turkish Psychological Counseling & Guidance Journal. 2014;5:42.
- Yılmaz N, Şahin R. The validity and reliability of attitudes towards dating violence scales. Electronic Journal of Social Sciences. 2014;13:233-252.
- Yıldırım S, Terzioğlu F. Şiddetin farklı bir yüzü: flört şiddeti, etkileri ve etkileyen faktörler. Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi. 2018;21(4):285-292.
- Ziv I, Lubin OBH, Asher S. I swear i will never betray you: factors reported by spouses as helping them resist extramarital sex in relation to gender, marriage length, and religiosity. J Sex Res. 2018;55(2):236-251.
- Lainez N, Nguyen T. Extramarital relationships in the Vietnamese migrant community in Laos: reasserting patriarchal ideologies and double standards. Cult Health Sex. 2020;22(3):261-274.
- Yıldırım B, Kılıç A, Aydın A, Akedmir E, Sağlam N. Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlilik Çalışması, Uluslararası Multidisipliner Sosyal Bilimler Kongresi Tam Metinler Kitabı, ed. S. Çeçen ve Z. Karacagil, Ankara: Bilgin Kültür Sanat Yayınları. 2019:45-56.
- Yüksel Kaptanoğlu İ, Çavlin A. Kadına yönelik şiddet yaygınlığı, Türkiye’de kadına yönelik aile içi şiddet araştırması. Ankara: Elma Teknik Basım Matbaacılık Ankara.2015.
- Dönmez G, Şimşek H, Günay T. Evli erkeklerde eşlerine yönelik şiddet ve ilişkili etmenler. Turkish Journal of Public Health. 2012;10(3):151-159.
- Aşkın EÖ, Aşkın U. Kadına yönelik aile içi şiddet ve yoksulluk ilişkisi: Aile içi şiddet mağduru kadınlar üzerine bir araştırma. Kapadokya Akademik Bakış. 2017;1(2):16-37.
- Wang L. Factors influencing attitude toward intimate partner violence. Aggression and Violent Behavior. 2016;29:72-78.
- Avşar Z, Songül O. Medyanın olası etkilerine yönelik geliştirilen kamu politikalarının alınmasına yönelik bir inceleme. Uluslararası Medya ve İletişim Araştırmaları Hakemli Dergisi. 2020;3(2):111-135.
- Wilson T, Maloney M. Dating violence in adolescent relationships. IJWC. 2019;4(2):82-87.
- Różalska AM. Violence against women as reflected in the Polish television series "a second chance". Przegląd Socjologii Jakościowej. 2020;16(1):28-46.
- Pacher A. Family is family, love is love: sexlessness and extramarital affairs in Japan compared to German speaking countries (2010-2019). Japanese journal of policy and culture. 2021;(29):89-103.
- Macit Y. Türkiye’de aile ve kültürel yapıda meydana gelmesi düşünülen değişimlerin yaşlanma, yoksulluk ve evlilik kurumu açısından değerlendirilmesi. Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. 2020;1(3):149-157.
- Zhang Y, Wang X, Pan S. Prevalence and patterns of extramarital sex among Chinese men and women: 2000-2015. J Sex Res. 2021;58(1):41-50.
- Liu N, Lu Z, Xie Y. Factors affecting the public acceptance of extramarital sex in China. Int J Environ Res Public Health. 2021;18(11):5767.
- Oladi SB, Etemadi O, Ahmadi SA, Fatehizade M. Qualitative evaluation of men vulnerability to extramarital relations. Asian Soc Sci. 2016;12(7):202-211.
- Lainez N, Nguyen T. Extramarital relationships in the Vietnamese migrant community in Laos: reasserting patriarchal ideologies and double standards. Cult Health Sex. 2020;22(3):261-274.
- Korkmaz Çetin S, Bildik T, Eremiş S, vd. Erkek ergenlerde cinsel davranış ve cinsel bilgi kaynakları: sekiz yıl arayla değerlendirme. Türk Psikiyatri Derg. 2008;19:390-397.
- Aydoğdu SGM, Uzun B, Öztürk DM. Ebelik öğrencilerinin evlilik dışı cinsel ilişki hakkındaki görüş ve tutumları. Androloji Bülteni. 2019;21:97-104.